

**MENNYIBEN HASONLÍT A HAZAI STANAG NYELVVIZSGA
A NEMZETKÖZI ETALONHOZ?****A MAGYARORSZÁGI NATO STANAG 6001 2-ES SZINTŰ READING FELADATAINAK ÖSSZEVETÉSE
A BAT AZONOS SZINTŰ FELADATAIVAL****HOW DOES THE HUNGARIAN STANAG 6001 COMPARE WITH
THE INTERNATIONAL STANDARD?****A COMPARISON OF THE HUNGARIAN NATO STANAG 6001 LEVEL 2 READING TASKS
WITH THOSE OF THE BAT**

A NATO-n belül mindig is jelentőséggel bírt az angol nyelv oktatása, tesztelése. A NATO STANAG 6001 nyelvtudást mérő skála bevezetését a nyelvi kompetencia egységes meghatározásának igénye tette szükségessé. Minden tag- és partnerország számára, amely saját NATO STANAG 6001 vizsgarendszert fejleszt, alapul szolgál ez a közös skála a feladatok és az értékelés rendszerének kialakításához. 2008-ban a BILC mintaértékelő tesztort, Benchmark Advisory Test, BAT (a továbbiakban BAT) dolgozott ki, melynek célja, hogy összehasonlításul szolgáljon a tagországok számára abban a tekintetben, hogy vizsgarendszereik mennyiben felelnek meg a közös skála szintleírásainak. Írásomban az olvasáskészség mérésének rövid elméleti áttekintése után a BAT és a Magyarországon akkreditált NATO STANAG 6001 nyelvvizsga 2-es szintű olvasott szövegértést mérő vizsgafeladatainak összehasonlítására vállalkozom a feladatok típusa és tartalma szempontjából.

Being a multinational organisation, NATO has always attributed considerable importance to the teaching and testing of the English language. The adoption of the NATO STANAG 6001 in 1976 was in response to a need to define language proficiency: it provided a common scale with formal descriptions of the base levels in four skills (listening, speaking, reading and writing). All member countries that develop their own NATO STANAG 6001 language testing system must observe and act in compliance with this common scale. In 2008, the BILC Benchmark Advisory Test (BAT) was developed based on the descriptions of general language ability established in NATO STANAG 6001. The purpose of the BAT is to provide nations with comparative, advisory information about how well their national STANAG 6001 scores are aligned with the common proficiency criteria. This paper, after presenting a brief overview of the testing of reading, compares the four tasks of the STANAG 2 reading comprehension exams accredited in Hungary with Level 2 multiple choice items of the BAT. In the focus of my analysis are the task types and the reading sub-skills they intend to measure.

BEVEZETÉS

Multinacionális szervezet lévén, a NATO-n belül mindig is különös jelentőséggel bírt az angol nyelv oktatása, tesztelése. Az utóbbi években a többnemzeti katonai műveletek számának és fontosságának növekedése révén ez a jelentőség tovább erősödött. A NATO STANAG 6001 nyelvtudást mérő skála bevezetését 1976-ban a nyelvi kompetencia egységes meghatározásának igénye tette szükségessé: a szabvány közös skálát biztosít az öt szint kritérium-leírásával a négy nyelvi készséghez (hallott szövegértés, beszéd-készség, olvasott szövegértés és íráskészség) kapcsolódóan. Minden tag- és partnerország számára, amely saját NATO STANAG 6001 vizsgarendszert dolgoz ki, alapul szolgál ez a közös skála a feladatok és az értékelés rendszerének kialakításához.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 2. szám

NÁBRÁDI Nóra

2008-ban a BILC¹ mintaértékelő tesztort (Benchmark Advisory Test, BAT) dolgozott ki mind a négy készségre a STANAG 6001 1, 2 és 3 szintjeire. A BAT célja, hogy összehasonlításul szolgáljon a tagországok saját vizsgaközpontjai számára abban a tekintetben, hogy vizsgarendszereik mennyiben felelnek meg az eredeti, közös NATO STANAG 6001 skála szintleírásainak.

Jelen és későbbi írásaimban a magyarországi NATO STANAG 6001 nyelvvizsgarendszer 2-es szintű vizsgáinak (olvasott szövegértés, íráskészség, beszédértés és beszédalkészség) elemzését végzem el, a négy készség mérésére fejlesztett feladatok típusa, tartalma, illetve a közös skálához való viszonyulás szempontjából. A közös skálának való megfelelés vizsgálható egyrészt a NATO STANAG 6001 skála és a magyar STANAG nyelvvizsga specifikációjának² összevetésével, másrészt a BAT és a hazai nyelvvizsga feladatainak összehasonlításával. Célom, hogy rámutatva a vizsgán mért alkészségekre és tartalmakra, illetve az alkalmazott tesztechnikákat bemutatva, tudatosítsam a STANAG 2 szintű vizsgázóval szembeni elvárásokat, ezáltal elősegítsem a vizsgára való eredményesebb felkészülést. Jelen írásomban, mely a STANAG 2 vizsgafeladatok négy készségre lebontott elemzésének első része az olvasáskészség mérésének rövid elméleti áttekintése után a BAT és a Magyarországon akkreditált NATO STANAG 6001 nyelvvizsga 2-es szintű olvasott szövegértést mérő vizsga feladatainak összehasonlítására vállalkozom a feladatok típusa és tartalma szempontjából. Elemzésemhez felhasználtam a ZMNE honlapjáról letölthető STANAG 2 Reading minta feladatsort, illetve a BAT 2-es szintű olvasásértés feladatainak munkapéldányát, melyet a ZMNE Nyelvvizsga Központ igazgatója bocsátott rendelkezésemre.

MI JELENT AZ OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE?

Mit tesztelnek az olvasott szövegértést mérő vizsgafeladatok? Mit jelent az, hogy a vizsgázó érti az olvasott szöveget, és milyen módon mérhető az olvasásértés? Kissé leegyszerűsítve a kérdést leszögezhetjük, hogy az olvasott szöveg értése azt jelenti, hogy az egyén képes a szövegből kivonni az olvasás céljának megfelelő információt. Az olvasás és megértés folyamata azonban belső, csendben megy végbe, közvetlenül nem megfigyelhető és mérhető. A nyelvvizsgák az olvasott szöveg megértését közvetett módon, szövegértési feladatokon keresztül mérhetik.³ A tesztfeladat írók számára az jelent kihívást, hogy olyan feladatokat alkossanak, amelyek nem csupán olvasásra készítetik a vizsgázót, hanem a készség sikeres alkalmazását demonstráló viselkedésmintát (a vizsgafeladat helyes megoldását) is kiváltják belőle.

Bárdos Jenő megfogalmazásában az olvasás olyan tudásalapú folyamat, amelyben a szó szerinti értést „a beleértés követi, amely a személyiségünkben következő inferencia: a szöveg értelmezése a magunk mércéje szerint. Tudás alapúnak azért tekinthetjük ezt a folyamatot, mert a mércének állandó része a világról alkotott ismereteink összessége.” (Bárdos 2002, 179.o.) E definíció nyomán felmerülhet a kérdés, hogy egyáltalán nyelvi probléma-e az olvasás. Pusztán a szavak és nyelvi formák ismeretével el lehet-e jutni a szöveg értelmezéséhez?⁴

Az olvasásértés korszerű felfogása szerint az olvasás folyamán korábbi ismereteinket aktiváljuk, miközben sémákból és sztereotípiákból álló feltételezéseink alapján elvárásokat formálunk. Ha nem jön be az elvárásunk, a találgatás szintjéről lejjebb kell szállni – akár a hangok szintjéig – a szöveg értelmezése céljából. Ez a felülről lefelé haladó folyamat a két végletre, a nagyon jó illetve a nagyon rossz olvasókra jellemző. A rutinos olvasó nem ragad le az egyes szavaknál, folyamatosan korrigálja feltételezéseit és halad tovább. A gyengén olvasó (idegen nyelvet alig tudó) egyetlen alternatívája a találgatás. Az idegen nyelvet legfeljebb közepesen ismerő olvasóra az alulról felfelé építkező olvasás jellemző: az ismert nyelvi elemekre támaszkodva igyekszik megfejteni a szöveg jelentését. Az említett két olvasási technika, szeren-

¹ Bureau for International Language Coordination: a NATO-n belül a STANAG 6001 nyelvvizsgarendszerekért felelős szervezet

² A nyelvvizsga céljának, feladatainak pontos, részletes leírása.

³ A pedagógiában általában csak közvetett mérésekről beszélhetünk, a közvetlen mérés a természettudományokra jellemző.

⁴ Vannak olyan vizsgarendszerek, amelyek olyannyira nem nyelvi kérdésnek tekintik az olvasást, hogy szótárak használatát is megengedik a vizsgán. (Bárdos 2002, 179.o.)

H A D T U D O M Á N Y I S Z E M L E

Budapest, 2011.
4. évfolyam 2. szám

NÁBRÁDI Nóra

csés esetben, keveredik egymással az egyének olvasási folyamatában. A kizárólagosság egyik esetben sem kívánatos: könnyű téves jóslatokba bocsátkozni nyelvi fogódzók nélkül, illetve a másik véglet esetén előfordulhat, hogy az olvasó minden szót ért, csak épp a szöveget nem. (Bárdos 2002, 179-180.o.)

Az olvasó és a szöveg között interakció jön létre, mely függ a szöveg jellegzetességeitől (pl. műfaj), az olvasó nyelvtudásától, motivációjától, attitűdjétől, világról alkotott tudásától. A szöveg jelentését meglévő sémáink segítségével próbáljuk megfejteni. Előnyt jelent tehát az olvasó adott területen való jártassága egy téma olvasása során, mert könnyebben aktiválja sémáit, hatékonyabban használja stratégiáit, ezáltal jobban teljesít az olvasott szöveg értését mérő vizsgán. (Bárdos 2002, 181.o.)

AZ OLVASÁS ALTÍPUSAI

A nyelvvizsgák olvasott szövegértési feladatai tükrözni próbálják a való életben előforduló olvasási helyzeteket, célokat. Ennek érdekében a kritériumorientált vizsgák mérőeszközeinek kidolgozását szükségletelemzés előzi meg: felméri az adott közösség olvasási igényeit, vagyis milyen céllal, milyen műfajú szövegeket szokott olvasni, azaz melyek azok az olvasási szituációk, illetve műveletek, amelyekben a vizsgázóknak nagy valószínűség szerint olvasniuk kell majd.

Az olvasott szövegértés teszteléséről szóló szakirodalom számos olvasási alkézséget különböztet meg. Az olvasás céljától, illetve a szöveg típusától függően sokféle módon olvashatunk, többféle olvasási alkézséget aktivizálva. Ha például egy bonyolult gondolatmenet követése, megértése a cél, akkor lassan, figyelmesen olvasunk. Gyorsan, felületesen olvasunk abban az esetben, ha a szöveg lényegére, fő gondolataira vagyunk kíváncsiak (*skimming*), vagy amikor valamilyen konkrét információ után kutatva átfutunk egy szöveget, figyelmen kívül hagyva az összes többi részletet (*scanning*). A különböző olvasási célok által meghatározott olvasási altípusok tehát az extenzív olvasás (gyors, hatékony, nem túl mély: főbb pontok felvillantása / *skimming*, információ lokalizálása / *scanning*), illetve az intenzív olvasás (gondos, figyelmes, részletes, analitikus). Megjegyzendő, hogy a *scanning* sokszor alapos olvasássá változik a keresett részlet megtalálása után (pl. használati utasítás olvasása). Az olvasás célja lehet valaminek a megértése, információ kikeresése stb. (a produktum), illetve maga az olvasás folyamata (pl. szépirodalmi művek olvasása). Az olvasás altípusai közül a vizsgafeladatokban legritkábban az extenzív olvasás szerepel, ami pedig nagyon gyakori olvasási stratégia a való életben. A gyorsolvasási feladatok mellőzése negatív visszahatást gyakorolhat a nyelvtanítás-nyelvtanulás folyamatára, sok nyelvtanulót ugyanis nem tanítanak meg gyorsan és hatékonyan olvasni, ami sok helyzetben komoly hátrányt okoz számára, hiszen a való életben számtalanszor éppen erre az olvasási technikára van szükség.

TESZTTECHNIKÁK

Az olvasási készség fejlettségét vizsgáló tesztek Bárdo Jenő három csoportba sorolja. Az első kategória az előre rögzített válaszokon alapuló feladatok, ide tartozik az objektív feleletválasztós teszt, az alternatív teszt (igaz/hamis), a párosítások. A második a kötött válaszadós feladatok csoportja, ahol a szöveg szerkezete határozza meg a válaszadást, ide kiegészítéses feladatok tartoznak, a különálló mondatoktól a cloze teszt összes változatáig. A harmadik a szabad válaszadós feladatok csoportja: rövid válasz, elmesélés, tömörítés, összefoglalás. E harmadik típus feladatainak hátránya, hogy az értettséget valamelyik produktív készség útján kell bizonyítani, ami komoly validitási problémákat vethet fel. Nincs egyedüli üdvözítő módszer, több technikát kell kombináltan alkalmazni, hogy viszonylag teljes képet kaphassunk a vizsgázó olvasási képességeiről. Az olvasásértés legnépszerűbb technikáit az alábbi táblázat foglalja össze.

Kész válasz	Kötött válasz	Szabad válasz
alternatív teszt (igaz/hamis)	mondatok kiegészítése	rövid válasz

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 2. szám

NÁBRÁDI Nóra

objektív, feleletválasztós teszt (helyes válasz + disztraktorok) párosítás	szöveg-kiegészítés (klasszikus cloze, módosított cloze, C-teszt, cloze megadott szavakkal stb.) fordítás információ lokalizálása szöveg- ben (scanning)	tömörítés kivonatolás, összefoglaló elmesélés (olvasmánynapló) információ átvitele más, nem nyelvi készségekbe az értettség bizonyítására
--	--	--

Bárdos Jenő: *Az idegen nyelvi mérés és értékelés elmélete és gyakorlata*, 2002. 186.o.

A működő vizsgafeladatok megalkotásában döntő jelentőségű a szöveg kiválasztása. Bizonyos technikai paramétereket minden vizsgarendszer esetében figyelembe kell venni, ilyen a nyelvtudás szintje, a szöveg hossza, lexikai sűrűsége, írói stílusa, tematikai kötöttsége. Ez utóbbi felveti annak kérdését, hogy milyen mértékben vegyük figyelembe a jelöltek becsült háttértudását, kulturális ismereteit stb. Elkerülhetetlen ugyanis, hogy különböző embereknek más-más téma okoz nehézséget. Bárdos Jenő szerint a tesztfeladat íróknak nem feladata a tematikai egységességre való törekvés, a nyelvi szintek egyértelműségének biztosítása azonban igen. (Bárdos 2002, 199.o.) Műfaji szempontból a hírek, újságcikk alapú szövegek dominálnak a vizsgafeladatokban.

ETALON: BENCHMARK ADVISORY TEST (BAT)

A továbbiakban néhány mondatban bemutatom a mintaértékelő tesztet (Benchmark Advisory Test, BAT), mielőtt rátérek a Magyarországon akkreditált STANAG 2 Reading, illetve a BAT 2-es szintű olvasott szövegértést mérő feladatainak bemutatására.

A mintaértékelő tesztet (továbbiakban BAT) a BILC nyolc ország (köztük Magyarország) szakembereiből álló csoportja a NATO STANAG 6001 szintleírásai alapján dolgozta ki azzal a céllal, hogy összehasonlítási alapul szolgáljon az egyes NATO tag-, illetve partnerországok saját kidolgozású NATO STANAG 6001 nyelvvizsgálóinak. Az első három szintre kidolgozott, nemzetközileg egységes mérésre alkalmas teszt sor etalonként használható és visszajelzéssel szolgál a vizsgaközpontoknak arról, hogy vizsgájuk mennyiben felel meg a NATO STANAG 6001 kritériumainak. BAT feladatsorokat abban az esetben igényelhetnek a tagországok, ha van saját vizsgarendszerük, amivel a BAT eredményei összevethetők.

A négy készség mérésére négy önálló, többszintű (multilevel) tesztet dolgoztak ki. A beszédértés és az olvasott szövegértés mérését interneten keresztül hatvan feleletválasztós tesztpontból – mindhárom szinten húsz item⁵ - álló feladatsor méri. A teszt értékelését számítógép végzi. A beszéd-készség mérése rögzített telefonos interjú útján emberi értékeléssel történik. Az íráskészség vizsga is interneten keresztül zajlik: a vizsgázó begépezi szövegeit, melyeket később javítók értékelnek.

A NATO STANAG 6001 SZINTLEÍRÁSA

Milyen olvasási készségekkel rendelkezik a STANAG 2 szintű vizsgázó? A NATO STANAG 6001⁶ skála szerint képes egyszerű autentikus anyagok megértésére számára ismerős témában. Képes elolvasni egyértelmű, konkrét, tényszerű szövegeket, melyek tartalmazhatják emberek, helyek, dolgok leírását és események elbeszélését a jelenben, múltban, jövőben. Az olvasott szövegek lehetnek hírek, egyszerű életrajzi információk, közlemények, üzleti levelezés és egyszerű – átlagos olvasó számára írt – szakmai anyagok. Képes az ilyen szövegekkel kapcsolatos tényszerű kérdések megválaszolására, a szöveg fő mondanivalójának és részleteinek megértésére. Következtetések levonására és a tényeket övező

⁵ Tesztlépés, feladategység.

⁶ NATO STANDARDISATION AGREEMENT (STANAG) 6001 Edition 3

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 2. szám

NÁBRÁDI Nóra

árnyalatok megértésére azonban nem képes. Könnyen megért olyan szövegeket, amelyek főként gyakran használatos mondat típusokat tartalmaznak. Bár aktív szókincse nem túl gazdag, képes a szövegek megértésére a kontextus és a világról alkotott ismeretei segítségével. Előfordulhat, hogy lassan oldja meg az olvasásértéssel kapcsolatos feladatokat és bizonyos információkat félreért. Képes lehet – bár nem következetesen és megbízhatóan - magasabb szintű, szakmájával kapcsolatos szövegek összefoglalására, sajátos információk megtalálására. Ennek a szintleírásnak mind a magyarországi STANAG 2, mind a BAT feladatsorainak meg kell felelnie.

FELADATTÍPUSOK

A magyarországi STANAG 2 papír alapú egyszintű olvasott szövegértést mérő vizsgán a vizsgázónak négy feladatot kell 90 perc alatt megoldania, melyek közül az elsőhöz 10, a másodikhoz 5 item kapcsolódik, a harmadik és negyedik feladat ugyanahhoz a katonai témájú szöveghez kötődik, a harmadik 5, a negyedik feladat 10 itemmel. A feladatok egyértelmű, tényszerű szövegeket tartalmaznak, melyek a mindennapi élet eseményeiről szólnak, általában médiából származó hírek. A vizsgázónak tényszerű információk megértése a feladata, következtetések levonása nem elvárás ezen a szinten. A feladatok részben kész válaszokon alapuló (feleletválasztós teszt, párosítás), részben pedig kötött, zárt (szöveg kiegészítés megadott válaszok alapján) tesztsorokat tartalmaznak. Az első két szöveg hossza 1000-1200n, illetve a 3-4. feladat szövege 1900-2000n körüli.

A négy feladat az olvasási műveletek széles skáláját méri, amelyek soha nem izoláltan, hanem együttesen, különböző kombinációkban vannak jelen. Elsősorban figyelmes olvasási műveleteket mér a feladatsor, ez alól a 3. feladat lehet kivétel, mely a tesztspecifikáció szerint a második nyelvi szinthez kötött beosztásokban dolgozó tiszték és tiszthelyettesek egyik gyakori feladatát modellezi, azaz rövid idő alatt kell terjedelmes szövegekben eligazodniuk, azt megérteniük. A vizsgarendszer kidolgozói ezzel indokolják a feladat súlyozott értékelését: minden egyes itemre adott helyes válasz két pontot ér. Az a tény azonban, hogy a 4. feladat, mely specifikus információk lokalizálását célozza, ugyanehhez a szöveghez kapcsolódik, némileg befolyásolhatja a gyors, hatékony olvasás mérésére irányuló törekvéseket. Az első és a második feladat az olvasott szövegértés mellett nyelvhelyességet és szókincset is mér. Az első feladat 10 itemének helyes megoldásához elengedhetetlen a megfelelően gazdag szókincs, a második feladatot sem lehet bizonyos nyelvtani struktúrák ismeretének hiányában helyesen megoldani. A hiányzó részeknek mind értelmükben, mind nyelvtanilag illeszkedniük kell a szövegbe.

A BAT internet alapú olvasott szövegértés vizsgáján minden item különálló, rövid (kb. 150n) szöveg(rész)hez tartozik. Ennek előnye, hogy minden egyes itemnél tiszta lappal indul a vizsgázó, és az, hogy nagyon sokféle szöveggel tesztelhető a készség, hátránya viszont a mérhető alkézségek számának korlátozott volta, az extenzív olvasásértés mérése eleve kizárt. A szövegek többnyire általános témájúak, bár található közöttük katonapolitikai tartalmú is, pl. terrortámadásról, illegális fegyverrejtekhely feltárásáról, katonai gyakorlatról. Az itemek nagy része rövid hír a BBC vagy a NATO honlapjáról, ugyanakkor a különböző műfajok rendkívül széles skálájából válogatnak a feladatírók. A feladatok tartalmazhatnak többek között útikönyvből vett részleteket, testedzésről, kertészkedésről szóló kiadványokból származó részleteket, rövid hivatalos leveleket, rövid felhívásokat, különféle témákról szóló magazin cikkeket egyaránt. A tesztfeladatok műfaji és tartalmi sokszínűsége pozitívan hat vissza a nyelvtanulásra, mert a vizsgafelkészülés során sokféle szöveggel és témakörrel kell megismerkednie a nyelvtanulónak. A szövegek tényszerűek, konkrét információt tartalmaznak, ismerős, hétköznapi témákról szólnak, a felhívásokban, broszúrákban sok a felszólítás, illetve felsorolás.

Az alkalmazott teszstechnika minden feladatnál feleletválasztós: a mondat eleje (a tő) mindig adott és négy opció közül kell az egyetlen jó megoldással megalkotni a mondat befejezését. A feleletválasztós teszstechnika lehetővé teszi a számítógép által is elvégezhető objektív javítást és értékelést. Az itemek többnyire valamilyen specifikus információra, részletre kérdeznek rá, de megtalálhatóak a fő gondolat, a lényeg kiválasztására irányuló feladatok is. A tő megfogalmazá-

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 2. szám

NÁBRÁDI Nóra

sának gyakori módja: 'According to this text / information / article ...', 'This announcement ...', 'The news item indicates ...', 'The writer pointed out ...'.

Az itemek alapja mind a BAT, mind a magyar vizsgarendszer esetében ugyanaz: a NATO STANAG 6001 kritériumleírása. A legszembetűnőbb különbség a kettő között a feladatok hossza: míg a BAT 20 szöveggel (szövegenként kb. 150n) – 20 itemmel, a magyarországi STANAG 2 Reading vizsga három szöveggel (1000-1100n, 1100-1200n, 1900-2000n terjedelműek) – 30 itemmel méri az olvasott szöveg értettségét. A sok különálló szöveggel a BAT rendkívül színes műfaji és tartalmi palettát vonultathat fel, a szövegek rövidege miatt viszont a tesztelhető alkésztségek játéktere sokkal szűkebb, vagy csak valamely részlet vagy pedig csak a fő gondolat beazonosítására van mód. A magyar vizsgarendszernél a kevesebb szöveg nyilvánvalóan kisebb tartalmi, műfaji, stílus- és regiszterbeli változatosságot mutat, a hosszabb szövegek viszont egy sor alkésztség mérésére adnak lehetőséget, pl. a szöveg struktúrájának áttekintésére, bekezdések fő gondolatának beazonosítására, összefüggések felismerésére.

A magyar vizsgarendszer többféle teszttechnikát alkalmaz, amely sokoldalúbb mérést tesz lehetővé. Mivel mindegyik feladat kész válaszokat tartalmaz, nincs szükség produktív (írás) készség alkalmazására a feladatok megoldásához. A BAT egyféle (feleletválasztós) teszttechnikával dolgozik, mely gyorsan és objektíven, számítógép által értékelhető, hatékony tesztelési eljárás, és teljes mértékben összhangban van a feladatsor céljával, hogy gyors és hatékony összehasonlítási alappal szolgáljon az adott tagország vizsgarendszeréhez. A BAT önmagában nem használható fel vizsgaeredményként, eredménye csak az adott ország vizsgarendszerében elért eredményhez képest releváns.

KITEKINTÉS

A nyelvvizsgán alkalmazott teszttechnikák és mért alkésztségek tudatosítása pozitívan hathat a felkészülés sikerességére. Nyelvtanuló és nyelvtanár számára egyaránt fontos, hogy világosak legyenek a vizsgázóval szemben támasztott követelmények, tudatosodjon bennük, hogy pontosan milyen feladatok végrehajtására kell a vizsgázónak képesnek lennie. A vizsgafeladatok típusának, tartalmának ismerete nagymértékben hozzájárul a felkészülés lépcsőfokainak reális megtervezéséhez.

A NATO 6001 nyelvvizsgarendszer nemzetközi szabványon alapuló, nemzeti alapon kidolgozott, egyedi vizsgák rendszere. A tagországok vizsgaközpontjai dolgozzák ki azokat a teszttechnikákat, illetve feladattípusokat, melyeken keresztül a különböző készségek szabvány által előírt szintjei mérhetők. A magyarországi STANAG vizsgafeladatok kialakítását szükségletelemzés előzte meg. A vizsgafejlesztők felmérték, hogy melyek azok a tipikus helyzetek, amelyekben a külföldi beosztásban dolgozó magyar tiszteknek és tiszthelyetteseknek olvasniuk kell feladataik ellátása során, és ezeknek megfelelően döntöttek az adott teszttechnikák mellett. Fontos elemnek tartom a nyelvi felkészülés sikeressége szempontjából, hogy a nyelvtanuló (leendő vizsgázó) belássa, hogy a nyelvvizsgára készülés egyben az életben, illetve későbbi munkájában szükséges nyelvi kompetenciák megszerzését is jelenti, ezáltal a STANAG vizsga, mint a tanulási folyamat lezáró eleme a nyelvelsajátítás egyik motiváló faktorává is válhat.

Kulcsszavak: olvasott szövegértés, NATO STANAG 6001, mintaértékelő teszt, STANAG 2 szintleírás

Keywords: reading comprehension, NATO STANAG 6001, Benchmark Advisory Test, Level 2 descriptors

FELHASZNÁLT IRODALOM

BÁRDOS Jenő (2002): Az idegennyelvi mérés és értékelés elmélete és gyakorlata, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN 963-19-3371-7

HADTUDOMÁNYI SZEMLE**NÁBRÁDI Nóra****Budapest, 2011.
4. évfolyam 2. szám**

BILC Language Testing Seminar 22 September – 03 October 2008, course package

BURGESS, Sally, HEAD, Katie (2005): How to Teach for Exams, Longman. ISBN 0-582-42967-6

HUGHES, Arthur (2003): Testing for Language Teachers, Second Edition, Cambridge University Press. ISBN 978-0-521-48495-4

KONTRA, Edit H., KORMOS, Judit (2007): An Introduction to Language Testing for Teachers of English, Okker Kiadó, Budapest.
ISBN 978-963-8088-20-8

NÁBRÁDI, Nóra (2011): What Is Assessed in the STANAG Level 2 Reading Comprehension Exam? In: Tradecraft Review. 2010/2.
113-127.o. ISSN1785-1181

NATO STANAG 6001 vizsgarendszer akkreditációs anyag, ZMNE, 2004.

STANAG 6001 Edition 3 (www.bilc.forces.gc.ca)

www.zmne/szolgal/nyelvizsga/stanag